

Brytyjski polityk John Bright o polityce Wielkiej Brytanii w Indiach, 1877 r.

Nasze panowanie nad Indiami trwa niewiele więcej niż stulecie. Nasze imperium indyjskie utworzone zostało przy pomocy takich samych metod, jak i większość wielkich imperiów, tzn. ambicji, przestępstwa i zaborczości. [...] Co się zaś tyczy dochodów, to otrzymujemy od Indii około 50 milionów funtów rocznie [...]. Pobieramy podatki gruntowe, cła wwozowe, opłaty stemplowe i niektóre inne opłaty [...], podatek od soli. Podatek ten jest niezwykle korzystny dla państwa, lecz niezwykle ciężki dla ludności, a dla biedoty jest wprost okrutny. Do pobierania go wysyłamy poborców do najbiedniejszej chałupy ogromnego imperium. Trzeba jednak pamiętać, że cała wielomilionowa ludność nie ma prawa głosu w swych własnych sprawach. Jest ona niema wobec władzy, która ją ujarzmiła. [...]

Niemniej jednak jest rzeczą oczywistą, że Indie w chwili obecnej – to kraj straszliwej nędzy i że opinia o ich bogactwie jest osnuta wyłącznie na tym, że łupieżca zawsze mógł z łatwością je rabować [...].

D. Ostapowicz, S. Suchodolski, D. Szymikowski, *Od Hammurabiego do Fukuyamy. Nowa matura z historii. Przekazy źródłowe z ćwiczeniami*, t. 2, *Od 1789 roku do współczesności*, Gdańsk: GWO, 2002, s. 58–59.

Praca z tekstem

1. Przedstaw korzyści, jakie Wielka Brytania czerpała z posiadania Indii.
2. Scharakteryzuj stosunek Brytyjczyków do mieszkańców Indii. Odwołaj się do treści tekstu oraz wiedzy pozaźródłowej.
3. Scharakteryzuj stosunek autora tekstu do brytyjskiej polityki kolonialnej.
4. Korzystając z wiedzy pozaźródłowej, porównaj wartość funta brytyjskiego w drugiej połowie XIX w. i na początku XXI w.